ӨЗБЕКИСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ХАЛЫҚ БИЛИМЛЕНДИРИЎ МИНИСТРЛИГИ

ӘЖИНИЯЗ АТЫНДАҒЫ НӨКИС МӘМЛЕКЕТЛИК ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ИНСТИТУТЫ

«ҚУБЛА АРАЛ БОЙЫ АРХЕОЛОГИЯСЫ, ЭТНОГРАФИЯСЫ, ТАРИЙХЫ ҲӘМ ТАРИЙХТАНЫЎДЫҢ АКТУАЛ МӘСЕЛЕЛЕРИ» АТАМАСЫНДАҒЫ ХАЛЫҚ АРАЛЫҚ ИЛИМИЙ-ТЕОРИЯЛЫҚ КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛЛАРЫ

«ЖАНУБИЙ ОРОЛ БЎЙИ АРХЕОЛОГИЯСИ, ЭТНОГРАФИЯСИ, ТАРИХИ ВА ТАРИХШУНОСЛИКНИНГ ДОЛЗАРБ МАСАЛАЛАРИ» МАВЗУСИДАГИ ХАЛҚАРО ИЛМИЙ-НАЗАРИЙ АНЖУМАН МАТЕРИАЛЛАРИ

МАТЕРИАЛЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ТЕОРЕТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ «АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ АРХЕОЛОГИИ, ЭТНОГРАФИИ, ИСТОРИИ И ИСТОРИОГРАФИИ ЮЖНОГО ПРИАРАЛЬЯ»

MATERIALS OF THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC-THEORETICAL CONFERENCE «ACTUAL ISSUES OF ARCHAEOLOGY, ETHNOGRAPHY, HISTORY AND HISTORIOGRAPHY OF THE SOUTH ARAL SEASIDE»

НӨКИС
2016

Буннан тысқары жергилестириў дәстүрине қосымша жаңа Онимлер ислеп шығарыўға қәнийгелескен Хожейли районында "Каракалпакстеклотар" кәрханасы ҳәр қыйлы сыйымлықтағы стеклотар, Елликқала районында "Элрози нур" кәрханасы вермикулит концентратинен брикет өнимлерин ҳәм Нөкис қаласында "TIDY VITA" синтетик кир жуўыў қурылмаларын ислеп шығарыў кәрханалары иске түсирилиўи режелестирилмекте.

Булардан тысқары, Жергиликли_санаат потенциалын асырыў дәстүрине көре 2014 жылда 321 санаат өнимлерин ислеп шығарыўшы киши кәрханалар пайдаланыўға тапсырылды ҳәм усы мақсетлерге 6,3 млн АҚШ доллары ҳәм 66,5 млрд. сўмлық инвестициялар өзлестирилди.

Тек ғана 2014 жылда санаат кәрханалары тәрепинен ислеп шығарылған Санаат өнимлери 1,3 трлн. сўм, Халық тутыныў товарлары 529,2 млрд. сўмды қурады. Булардың нәтийжесинде өткен жыллардың усы дәўирине салыстырғанда ислеп шығарылған өнимлер көлеми 10-12 барабарға асты ҳәм халықтың жан басна есаплағанда санаат өнимлери 17,3 ке (761,9 мың сўм), халық тутыныў маллары 12,3% ке (302,4 мың сўм) асыўына ерисилди.

Бүгинги күнде “Бизнес пенен шуғыллан” принципи тийкарында жеке исбилерменлик субъектлери ҳуқықлары ҳәм хызмети кепилликлери қорғаў қылыныўын тәмийинлеў соныңдай, исбилерменликти раўажландырыў жолындағы тосықлар ҳәм шеклеўлерди жоқ қылыў арқалы оларды раўажландырыў барасында Қарақалпақстанда - да бир қатар унамлы жумыслар әмелге асырылды.

Киши бизнес ҳәм жеке исбилерменлик субъектларин жаңадан ислеп шыға-рыўларды шөлкемлестириўде, олардың таяр өнимлерин экспорт етилиўин көбейт-тириўде финанслық қоллап - қуўатлаўда коммерциялық банклериниң үлеслери улкен. Коммерциялық банклер тәрепинен тек 2014 жыл даўамында 5327 киши бизнес ҳәм жеке исбилерменлик субъектлерине жәми 364,0 млрд. сўмлық қаржылар ажратылды [1].

Өзбекистан Республикасы Президентиниң 2008-жыл 10-ноябрдеги ПФ-4051-санлы қарарына муўапық, киши бизнес ҳәм жеке исбилерменлик, соннан семьялық бизнес ҳәм тоқымашылықты раўажландырыў жолы менен жаңа ис орынлар-ын шөлкемлестириў ҳәмде аўыллық. шет жайларда микрофинанслық хызметлер көрсетиў көлемин кеңейттириў бойынша ислеп шығылған дәстүр тийкарында 2014 жылда Микрокредитбанк тәрепинен жәми 21,0 млрд. сўм, соннан, Қараөзек районына 631,0 млн. сўм, Қаңлыкөлге 707,0 млн. сўм, Тахтакөпирге 712,0 млн. сўм ҳәм Шоманайға 792,0 млн. сўм Нөкис районына 713,0 млн. сўм, муғдарында жеңиллестирилген ҳәм ўзақ мүддетли кредитлер ажыратып берилди.

Көрилген ис – иләжлар нәтийжесинде:

- киши бизнес ҳәм жеке исбилерменликтиң улыўма регионлық өнимдеги үлеси 64,5% ти қурады;
- киши бизнес ҳәм жеке исбилерменлик субъектлери тәрепинен 20,3 млн. Доллар муғдарында өнимлер экспорт қылыныўға;
- кишик бизнесте 37130 (улыўма ис орынларының 74,2%) жаңа ис орынлары шөлкемлестирилди.

Қарқалпақстан экономикасындағы жәми жумыс пенен бәнт болғанлар (621,0 мың адам) ишинде киши бизнестиң үлеси 74,5% ти (462,7 мың адам) қурап, өткен жылларға салыстырғанда 102,7% ке өсиўине еристи[1].

Әдебиятлар:

1. Бош мақсадимиз − мавжуд қийинчиликларга қарамастан, олиб бораётган ислоҳотларни, иқтисодиётимизда таркибий ўзгаришларни изчил давом эттириш, хусусий мулкчилик, кичик бизгнес ва тадбиркорликка янада кенг йўл очиб бериш ҳисобидан олдинги юришдир.- номли Ўзбекистон Республикаси президенти И.А.Каримовнинг мамлакатимизни 2015 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантриш якунлари ва 2016 йилга мўлжалланаган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларга бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг кенгайтирилган мажилисидаги маърузаси. //Халқ сўзи. 2016 йил 16-январь, №11(6446) 3-бет
2. И.Каримов. "Она юртимиз бахту иқболи ва буюк келажаги йулида хизмат килиш - энг олий саодатдир". Тошкент−«Ўзбекистон» НМИУ,− 2015, 8б.

ҚАРАҚАЛПАҚСТАННЫҢ СОЦИАЛЛЫҚ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ РАЎАЖЛАНЫЎЫНДАҒЫ ЕРИСИЛГЕН ТАРИЙХЫЙ НӘТИЙЖЕЛЕР

П. Хожалепесов, А. Аяпбергенов
Әжинияз атындағы НМПИ, Нөкис қаласы, Өзбекистан

Өзбекистан өз ғәрезсизлигине ерискеннен соң оның раўажланыў тарийхына қарайтуғын болсақ БМШ шөлкеми 1991-2001-жыллары базар қатнасықларына өтиў дәўири, 2001-2007-жыллары мәмлекетимизде баҳаларды либерилизациялаў, өндиристи диверсификациялаў ҳәм

модернизациялаўды реформалаў, 2007-жылдан ҳәзирги ўақытқа шекем алып барылып атырған мәмлекетимизди модернизациялаў, яғный өндиристи жаңа заманагөй техника ҳәм технологиялар менен тәмийинлеўде реформаларды избе-из әмелге асырыў басқышы даўам етпекте.

Ҳәзирги Арал теңизиниң экологиялық кризисиниң тәсири болып атырған бир ўақытта республикамызда социаллық-экономикалық раўажландырыўда белгиленген ўазыйпаларды шешиўде быйылғы жылдың өткен дәўиринде бир қатар нәтийжелерге ерисилди.

2016-жыл 5-октябрьдеги Өзбекистан Республикасы Президентиниң «Исбилерменлик жумысының жедел раўажланыўын тәмийинлеўге, жеке мүлкти ҳәр тәреплеме қорғаўға ҳәм исбилерменлик орталығын сапа жағынан жақсылаўға байланыслы қосымша илажлар ҳаққында»ғы қабыл етилген пәрманы, бәринен бурын жеке мүлкти ҳуқықый қорғаўды және де күшейтиўге, киши бизнес ҳәм жеке исбилерменлик ушын қолайлы шараятлар жаратыўға ҳәм ҳәр тәреплеме қоллап-қуўатлаўға хызмет ететуғынына исенимимиз кәмил [1]. Бунда, төмендеги мағлыўматларға қарайтуғын болсақ жалпы аймақлық өним 4,534 триллион сум болып ҳәм бул 18 процент артықша өсимге ерисилди. Соның ишинде жалпы аймақлық өнимдеги киши бизнестиң үлеси 55,9 хызметлер үлеси 50,8 процентти қурады.

Республикамызда өткен 2015-жылдың усы дәўирине салыстырғанда санаат өнимлерин ислеп шығарыў көлеми дерлик еки есеге, яғный 191,7 процентти қурады. Халық тутыныў товарларын ислеп шығарыў көлеми 683 миллиард сум болып, бунда 15,4 қурылыс жумысларының көлеми 968 миллиард сум болып, бунда 5,2 процент артықша өсимди қурады.

Республикамыздағы сыртқы ҳәм ишки инвестициялық қаржылар көлемине нәзер таслайтуғын болсақ, бунда барлық дереклер есабынан жәми 2,811 триллион сумлық инвестициялар өзлестирилди. Соның ишинде, усы жылдың өткен тоғыз айында жәми баҳасы 144 миллиард сумлық инвестициялық қаржылар есабынан 1807 жойбар әмелге асырылып ҳәм халықтың бәнтлигин тәмийинлеўде 8 мыңнан аслам жаңа жумыс орынлары пайда болды.

Сондай-ақ, инвестициялық бағдарлама тийкарында емлеў-профилактикалық мекемелеринде, мектеп ҳәм колледжлерде 50 миллиард сумға жақын ири оңлаў ҳәм реконструкция жумыслары алып барылды. Соның менен бирге қала ҳәм район аймақларында 55 суў тәмийнаты объектлеринде 18 миллиард сумлық қурылыс жумыслары орынланып, 111 километрлик ишимлик суўы тәмийнаты объектлери пайдаланыўға тапсырылды. Усының нәтийжесинде 16 мыңнан аслам халықтың суў менен тәмийинлениўи жақсыланды.

Ең тийкарғысы, мәмлекетимизде белгиленген бағдарлама бойынша Кегейли, Шоманай, Хожели ҳәм Мойнақ районларында быйылғы жылы қосымша 17,5 километрлик суў тармақларында 3 миллиард сумлық қурылыс ҳәм реконструкция жумыслары әмелге асырылмақта. Усы илажлардың әмелге асырылыўы нәтийжесинде және 13 мыңнан аслам халықтың ишимлик суўы менен тәмийинлениўи жақсыланды. Буған қосымша Кегейли районын социал-экономикалық раўажландырыў бойынша арнаўлы бағдарлама ислеп шығылмақта.

Республикамыздың экономикалық тараўларының бири болған қурылыс кәрханаларын иске түсириў ҳәм модернизациялаў жумысларына айрықша кеўил бөлинбекте. Атап айтқанда, қурылыс санаатында Қараөзек районында, улыўма жойбарлық баҳасы 25 миллион АҚШ долларлық еки «Қарақалпақ цемент» ҳәм «Титан цемент» заводларының қурылысы жуўмақланбақта ҳәм булардың ҳәр қайсысының жыллық қуўатлылығы 200 мың тоннаға тең. Бул кәрханалар келеси жылдың биринши ярымына иске түсирилиўи режелестирилмекте. Усы жойбарлар әмелге асырылғаннан соң 600 ден аслам жаңа жумыс орынларының пайда болыўы көзде тутылмақта.

Бунда республикамыздың тәбийий ресурсларынан ақылға муўапық пайдаланыў ҳәм избе-из алып барып атырған реформалардың нәтийжесинде санаатта ҳәм қурылыста ислеп шығарылатуғын өнимлердиң өзине түсер баҳасын арзанлатыў ҳәм мийнет өнимдарлығын жоқарылатыў тийкарғы ўазыйпа етип қойылған. Бул өз гезегинде ишки базарларды арзан баҳадағы санаат ҳәм қурылыс өнимлери менен тәмийинлейди. Усы белгиленген мақсетлер нәтийжесинде Нөкис қаласы бойынша қабыл етилген бас режеге муўапық халқымызға қолайлы шараятлар жаратыў ушын және 20 көп қабатлы турақ жай, дем алыў орынларын, жасалма көллер ҳәм суў бассейнлерин қурыў бойынша ўазыйпалар белгилеп алынды.

Республика районларында 26 еки қабатлы, 16 квартиралы турақ жай, 546 бир ҳәм еки қабатлы үлги жойбардағы турақ жайларды қурыў, сондай-ақ басқа да халқымыздың турмыс дәрежесин көтериўге қаратылған илажлары белгилеп алынды. Сондай-ақ, Әмиўдәрья районындағы Қыпшақ қалқыма көпирдиң орнына жаңа темир бетон көпирин қурыў режелестирилмекте. Бул алып барылып атырған реформалар тийкарында 2016-жыл 21-октябрьдеги «2017-2021-жылларда аўыллық жерлерде жаңаланған үлги жойбарлар бойынша арзан турақ жайлар қурыў бағдарламасы ҳаққында» Өзбекистан Республикасы Президентиниң қарары қабыл етилди. Онда бул тараўды үйрениў халықтың реал зәрүрликлери ҳәм сатып алыў қәбилетин, сондай-ақ миллий минталитети ҳәм аўыллық жерлерде жасаў шараятларының өзгешеликлерин

толық есапқа алып қурылыс нәтийжелигин арттырыўға бағдарланған принципиаллық жақтан жаңа көзқарасларды ислеп шығарыў зәрүрлигин көрсетти деп көрсетилген [2].

Усы жылы «Қоныраt ун заводы»нда суткасына 130 тонна ун өнимлерин ислеп шығарыўды модернизациялаў ислери алып барылмақта. Бунда азық-аўқат санааты кәрханасын жаңа заманагөй техника ҳәм технологиялар менен тәмийинлеў ушын 1,4 миллион АҚШ доллары конвертация етилди. Фармацевтика санаатында болса келеси жылы улыўма баҳасы 25,92 миллион АҚШ долларына тең 13 жойбарды әмелге асырыў нәзерде тутылмақта.

2017-2021-жылларда Қарақалпақстанды социал-экономикалық раўажландырыў бойынша ислеп шығылған арнаўлы бағдарлама тийкарында республикамызда жақын бес жылда санаатта 2,433 триллион сумлық 570 жойбарды әмелге асырыў нәзерде тутылмақта. Усылар қатарында жергиликлестириў бағдарламасы тийкарында усы жылдың тоғыз айлығында 5 кәрханада 4,715 миллиард сумлық өним ислеп шығарылды. Соның менен бирге республикамыздың химия санааты кәрханалары да өндирилип атырған полипропилен ҳәм полиэтилен өнимлерин қайта ислеў ушын 37 жойбарды әмелге асырыў режелестирилмекте. Сондай-ақ, буларға қосымша санаат кәрханаларының потенциалын арттырыў мақсетинде алып барылып атырған модернизация жумыслары жуўмақланды ҳәм бәсекиге шыдамлы өнимлер ислеп шығарыў көлеми артпақта.

Әдебиятлар:

1. «Еркин Қарақалпақстан». 2016-жыл 8-октябрь 2-бет
2. «Еркин Қарақалпақстан». 2016-жыл 27-октябрь 1-бет

ИСТОКИ ДУХОВНОСТИ, ПРОСВЕЩЕНИЯ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ В ЮЖНОМ ПРИАРАЛЬЕ

Б. Шамамбетов, О. Юсупов, А. Сарыбаев
НГПИ имени Ажинияза г.Нукус, Узбекистан

Каракалпакский народ имеет богатое историческое и культурное наследие. Его культура формировалась с древних времен и развивалась в средние века. В эту эпоху были построены в мусульманском архитектурном стиле минареты, башни, караван сараи, мечети и медресе, библиотеки в столичных городах Хорезма и Приаральские дельты Аму-дарья.

Во время режима большевизма все минареты, мечети и медресе, представляющие собой духовную культуру и образовательные центры мусульманства были разрушены. Под покровительством влиятельных политических лидеров, появились первые педагогические школы-ликбез, педкурсы, «педтехникум», школы – интернат и центры по обучению учителей «педрабфак».

В 1934 году был образован в городе Турткуле «пединститут», который в 1935 году был преобразован в «учительский институт».

В 30-е годы Турткульский «учительской институт» возглавляли первые директоры: И.Ибрагимов, О.Дилманов, Р.Ахмедханов, Г.Аширова, И.Ш.Рафиков, Р.Ракипов, В.И.Вертегов, Д.Базаров и другие. В годы Второй мировой войны в борьбе с фашизмом на полях сражений свой вклад внесли также студенты и преподаватели пединститута в составе 97-ой Каракалпакской национальной бригады. Из числа студентов и преподавателей пединститута двое были удостоены звания Героя. Оставшийся профессорско-преподавательский состав и студенты усердно работали днем и ночью до победного дня.

С 1941-1945 годы, во время войны социальная и экономическая ситуации в Каракалпакстане усложнилась. Наводнение, спад урожая, бедность и болезни были причинами смерти многих людей. По причине военного режима институт по подготовке учителей в Турткуле был переведен в Чимбай, студенты и учителя работали по новому режиму. В этот период многие люди, чьи страны были завоёваны фашистами, были эвакуированы в Каракалпакстан, который стал их второй родиной.

Начиная со второй половины 50-х до 70-х годов XX века, в Каракалпакстане произошли огромные изменения. Были налажены контакты в сферах культуры, образования, искусства, музыки и литературы, преподаватели и студенты института стали принимать участия в фестивалях, декадах и днях культуры проводимых в России, Украине, Башкирии и других странах. Наладились научно-педагогические связи с университетами - ТашГУ, КиевГУ. МГУ и другими, следствием чего явилась появление плеяды многих каракалпакских ученых продолжателей научных традиций Ташкентского, Киевского, Московского, Санкт–Петербургского и других университетов.

Выпускники Каракалпакского пединститута М.Нурмахаммедов, С.Камалов, А.Бахиев, Ж.Базарбаев, Х.Хамидов, А.Давлетов долгие годы занимались наукой и образованием. Они в

А.К.Сарыбаев. ҚАРАҚАЛПАҚСТАН САНААТЫ ХХ ӘСИРДИҢ 90-ЖЫЛЛАРЫ: БАЗАР ЭКОНОМИКАСЫНА ӨТИЎ ПРОЦЕССЛЕРИ………………………………………….. 207
Р.Ж.Базарбаев. ПРОМЫШЛЕННЫЕ КАДРЫ В КАРАКАЛПАКСТАНЕ В КОНТЕКСТЕ КАДРОВОЙ ПОЛИТИКИ БОЛЬШЕВИКОВ……………………………………………….. 209
Т.А.Кудярова. ИСТОКИ ВОЗНИКНОВЕНИЯ ПРОФСОЮЗНОГО ДВИЖЕНИЯ КАРАКАЛПАКСТАНА………………………………………………………………… 211
З.Б.Есназарова. ҒӘРЕЗСИЗЛИК ЖЫЛЛАРЫНДА НӨКИС ҚАЛАСЫ ҚУРЫЛЫСЫ ТАРИЙХЫНАН……………………………………………………………………………... 211
Б.Қ.Турганов. XIX-XX АСР БОШИДАГИ ХОРАЗМ ВОҲАСИ ХАЛҚЛАРИ ТЕМИРЧИЛИК ҲУНАРМАНДЧИЛИГИ……………………………………………………………… 213
Қ.Ҳәкимниязов. ҒӘРЕЗСИЗЛИК ЖЫЛЛАРЫ ҚАРАҚАЛПАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ АГРОТЕХНИКА ТАРИЙХЫНАН………………………………… 215
С.Сулайманов, С.Сайманов. ҚУБЛА АРАЛ БОЙЛАРЫНДА ҚАТНАС ЖОЛЛАРЫНЫҢ РАЎАЖЛАНЫЎ ТАРИЙХЫНАН……………………………………………………………… 216
Б.М.Бекимбетов. МЕЖДУНАРОДНОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО В РЕШЕНИИ ЭКОЛОГИЧЕСКИХ ПРОБЛЕМ ПРИАРАЛЬЯ……………………………………………… 217
Қ.Сейтмуратов АРАЛ БОЙЫНДА АҒАРТЫЎШЫЛЫҚТЫҢ ЖАҢА БАСҚЫШҚА КӨТЕРИЛИЎИНДЕ ЖӘДИД МЕКТЕПЛЕРИНИҢ РОЛИ………………………………… 218
А.К.Утепбергенов. НМПИ «ДЕНЕ ТӘРБИЯСЫ» КАФЕДРАСЫНЫҢ ТАРИЙХЫНА НӘЗЕР……………………………………………………………………………………….. 220
Е.Д.Кутыбаева, С.Ш.Тлеубаев. РАЗВИТИЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА ОБ ОБЩЕСТВЕННОМ КОНТРОЛЕ В РЕСПУБЛИКЕ КАРАКАЛПАКСТАН…………………………………….. 221
Б.Шамамбетов, С.Омаров. ҚАРАҚАЛПАҚСТАННЫҢ АЎЫЛ ХОЖАЛЫҒЫНЫҢ МАТЕРИАЛЛЫҚ-ТЕХНИКАЛЫҚ БАЗАСЫН БЕККЕМЛЕЎ ҲӘМ КАДРЛАР МЕНЕН ТӘМИЙИНЛЕЎДЕ КӨРИЛГЕН ИЛӘЖЛАР (1960-1980 ЖЫЛЛАР) ……………………….. 223
М.Тлеумуратов, З.Тлеумуратова. ИЗ ИСТОРИИ КАРАКАЛПАКСКО-КАЗАХСКИХ ОТНОШЕНИИ В XVIII СТОЛЕТИИ………………………………………………………… 225
М.К.Сарыбаев, Х.А.Абдукаримов. АГРАРНЫЕ ПРЕОБРАЗОВАНИЯ В КАРАКАЛПАКСТАНЕ В 90-ГОДЫ ХХ – НАЧАЛЕ XXI ВЕКОВ…………………………… 226
М.Сейтимбетов, А.Муратбаева. К ВОПРОСУ КУЛЬТУРНЫХ ВЗАИМООТНОШЕНИЙ НАРОДОВ ЮЖНОГО ПРИАРАЛЬЯ В ПЕРВОЙ ЧЕТВЕРТИ ХХ ВЕКА…………………… 228
С.Нуржанов, Р.Реймбаев. ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ КУЛЬТУРНО-ПРОСВЕТИТЕЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ КАРАКАЛПАКСТАНА В ГОДЫ ВТОРОЙ МИРОВОЙ ВОЙНЫ……….. 229
М.Карлыбаев, А.Сайтов. ОБРАЗ ЖЕНЩИН КАРАКАЛПАКСТАНА В МЕМУАРАХ……… 231
З.Есназарова, А.Утемисов. ҒӘРЕЗСИЗЛИК ЖЫЛЛАРЫНДА ҚАРАҚАЛПАҚСТАНДА ҮЙ-ЖАЙ ҚУРЫЛЫСЫ ТАРИЙХЫНАН (1991-2013 жж) ……………………………………… 233
Р.Б.Сиддиқов, У.А.Усаров. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОНДА МУСТАҚИЛЛИК ЙИЛЛАРИДА ТАЪЛИМ ТИЗИМИНИНГ РИВОЖЛАНИШИ……………………………………………… 235
О.Торебаев, Б.Қаражанов. РЕСПУБЛИКАМЫЗДЫҢ СОЦИАЛЛЫҚ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ РАЎАЖЛАНЫЎЫНДА ХАЛЫҚТЫ ЖУМЫС ПЕНЕН ТӘМИЙИНЛЕЎ МАШҚАЛАРЫ ҲӘМ ОНЫ ШЕШИЎ ЖОЛЛАРЫ………………………………………………………………… 237
П.Хожалепесов, А.Аяпбергенов ҚАРАҚАЛПАҚСТАННЫҢ СОЦИАЛЛЫҚ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ РАЎАЖЛАНЫЎЫНДАҒЫ ЕРИСИЛГЕН ТАРИЙХЫЙ НӘТИЙЖЕЛЕР……………………………………………………………………………… 238
Б.Шамамбетов, О.Ж.Юсупов, А.Сарыбаев. ИСТОКИ ДУХОВНОСТИ, ПРОСВЕЩЕНИЯ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ В ЮЖНОМ ПРИАРАЛЬЕ…………………………………… 240
М.Тилеўмуратов, З.Тилеўмуратова, П.Қалжанов. НУРТАЙ БАТЫР……………………… 241
Я.Абдуллаева, Н.Нуруллаева, А.Абдуллаева. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОНДА АХБОРОТ ХАВФСИЗЛИГИ ВА ЁШЛАР МАСАЛАСИГА ДОИР……………………………………… 243
А.Сарыбаев, Ч.Жарылкаганов, А.Ктайбеков. ПРОЦЕССЫ ФОРМИРОВАНИЯ РЫНОЧНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ В КАРАКАЛПАКСТАНЕ В 90-ГОДЫ ХХ ВЕКА – НАЧАЛЕ XXI ВЕКОВ…… 244
Р.Т.Гайпова, Г.Б.Утепова, Б.Тўраев. АРАЛ ТЕҢИЗИ ӘТИРАПЫНДА ДӘСЛЕПКИ КАРТОГРАФИЯЛЫҚ ИЗЕРТЛЕЎ ЖУМЫСЛАРЫ………………………………………… 245
А.К.Курбаниязов, Р.Н.Нурдиллаева, Н.Б.Избасова. ПРОЦЕССЫ ГАЛОГЕННОГО ОСАДКОНАКОЛЕНИЯ И ИЗМЕНЕНИЯ КЛИМАТА В ПРИАРАЛЬЕ…………………… 248
Я.Абдуллаева, Н.Нуруллаева, А.Абдуллаева. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОНДА ГЛОБАЛЛАШУВ ДАВРИДА ЁШЛАР ТАРБИЯСИДАГИ МУҲИМ ОМИЛЛАР……………………………… 249
О.Б.Абдимўминов. БМТНИНГ ҚОРАҚАЛПОҒИСТОНДА ЭКОЛОГИК БАРҚАРОРЛИКНИ САҚЛАШ БОРАСИДАГИ ФАОЛИЯТИ…………………………………………………… 251